

[Transcript] Forklart / Hva gjør verdens største krigsskip i Norge?

Onsdag kokte det langs Oslofjorden.

Med politi i føyebåter, droneforbud, flyforbud og båtforbud, så stoppet trafikken helt opp når bilister og skuelystene skulle overvære et høyst uvanlig besøk. Næmlig innseilingen av verdens største krigsskip.

Onsdag angret det amerikanske hangarskipet USS Gerald R. Ford opp innerst i Oslofjorden.

Og hvis du er i Oslo denne helgen, så er det gode muligheter for å treffe på minst en av de 4.500 amerikanske marinesoldatene som har gått i land.

Men hva betyr det at verdens største krigsskip er på Norge's besøk?

Du hører på forklart fra Aftenposten, mitt navn er Philip A. Johannesborg, og i dag er det torsdag 25. mai.

Det er altså verdens største krigsskip som har seilt inn i Oslofjorden og har lagt til venest, eller om det er siden av Nordstrand.

Den er 333 meter lang, og den er 78 meter høy.

Det betyr at når du står på dek, så står det på det som er lengden av tre fotballvaner.

Skipet er høyere enn Oslo rådhus, og hvis du stiller på høykant, så er det tre ganger Osloplassen.

Det er atomdrevet, så det kan teorien syrrer rundt på verdens avende i tusen eller år.

Men i praksis vil du ha det inn med noen tider som er lemmer om for å ha raktorn.

Kjetil Hansen er utenriksjornalist her i Aftenposten.

Et hangar-skip er en flytende flyplass med rullebane og hangar til flyene.

Vi hjelper av et sånt skip kan lander utvide sin egen militære luftmakt til hele verden.

Og dette skipe er altså verdens største og har plass til 70 fly.

Det er mer enn hele det norske flyforsvare.

Og Kjetil, du har jo faktisk vært om bord i denne måten, fortel.

Ja, jeg skulle skrive om amerikanske mellomvalget i fjord.

Og akkurat da så fikk da en melding om at statsminister Større og forsvarsminister Graham skulle besøke Gellford.

Og dermed så fikk vi anledning til å være med.

Så da møtte vi opp i Norfolk, Virginia, hvor dette skipe har sin base,

til en morgen, og så ble vi fløyet med helikopter ute i havet til Gellford.

Da landet vi der, så fikk vi se på at det landet et fly med den norske delegasjonen om bord.

Og dette flyet har vi stoppet med en sånn wire som man ser på toppkønn.

Man må ha en sånn wire for å stoppe flyet for at det ikke skal falle ut i havet.

Men hvordan ser du på insiden da?

På insiden ser det litt ut som en væsslandsferie.

Det er ganske nakende vegger, og det føles veldig maritimt av metall og sånn.

Det er litt trange ganger, bratte, leider og trapper.

Og så kommer en pludselig inn i veldig flott utsmykkerdom som kan se ut som styrerom i en bank.

Eller en veldig fin kantine.

Og da vi kom til skipe, så kom vi med helikopter.

Men da vi skulle dra igjen, så fikk vi lov til å dra med fly.

Det var veldig spesielt, fordi da ble vi skuttet ut fra dekker.

Da satte jeg meg i CT-flyet der, og så tar du på den sikre selgen, som er fra en 4-punkt sikre selg inn fra alle kanten.

Og så drar du til, og du kjenner at du ikke kan røde deg i det helt hatt.

[Transcript] Forklart / Hva gjør verdens største krigsskip i Norge?

Og så sitter du og venter i 30-40 sekunder, og så blir flyet bare skuttet ut.
Og der føler du som du faller frem en halv meter uansett.
Så jeg hadde vondt i ribben av nukestet på.
Og nå er Skipe altså ankommet Oslo på sin første ordentlige takt.
4500 amerikanske soldater tar plass i Oslo's barer, restauranger og kanskje besøker de i Vigelandsan legget i Frongeneparken.
Men kjetil, hvorfor kommer Skipe hit til Norge akkurat nå?
Nå er dette Skipe's første operasjonstakt.
Det er jo en gunn til at det er akkurat nå.
Og så er jo Europa blitt litt mer aktuelt, etter at vårt naboland angrepp ukrainer, slik at den amerikanske myndigheten har forsøkt å vri oppmerksomheten med mot Asia, så er man tvunget til å se litt mer i den retningen her.
Så dette er jo alle anserbygging. Amerikanene kommer hit og sier at vi står ved dere siden, og vi er her for dere.
Kjetil, hvorfor kommer dette Skipe akkurat nå?
Jeg sier det. Det er jo litt artig da at Kina Svøteneggmester var på besøk her ganske nylig, og advart oss mot å knytte oss forstert til USA.
Du og jeg hadde det første ganske i dag, for at du var på besøk, og takk for at du visste ingen måte. Jeg har aldri hatt noe.
Og så kommer amerikanene med sitt største og nyeste og flatteste krigsskip noen ny glede på.
Det var nødvendig planlagt sånn, men det er interessant å se denne sammenheng.
Dette er alle anserbygging, og amerikanene vil vise at vi er her for dere, og det er jo de som skal komme.
Hvis Norge skulle bli angreppet, så er det amerikanene som i praktisk skal komme og redde oss.
Og så er det da at Norge er en viktig partner. De vil også vise at Norge er viktig for USA.
Opp i Nord i Bainsavet, så seiler de russisk skubåtene. De har strategisk atomvåpen som kan treffe USA, og det er Norge som holder øye med de.
Norske politikere replerer seg at Norge er natos øyn og ører i Nord.
Men hva siden avbollene vårt, altså i Rusland, til det som skjer her nå?
Rusland har jo utholdt seg om dette besøket, og sagt at dette er helt unendvendig og en bra vokasjon.
En av det som de pleier å si når amerikanene er øver i Norge generelt.
Men dette er ikke den største trusselen.
For samtidig som at Skipe reiser ut på sitt første tokt, så sitter det noen på den andre siden av kloden, og øver seg på sin skipe til Havuds bunn.
Etter 13 år som pilot, hoppet Kristine Lorang boksta av litt alt i det.
Følte grøndedrømmen og startet bastuppedriften Kuk Oslo, og i dag kan hun skilte med 9 bastur og 32 ansatte.
Reinskap er ikke det jeg er best på, så for meg er det opplagt at vi skal hjelpe her.
Vi har en regnskapsfører som forstår vår bransje, og de hjelper oss å ta i bruk automatiseringen, og alle de smarte løsningene som finnes i regnskapsprogrammet TripleTex.
Vi har brukt TripleTex sin oppstart, og kan genuint anbefale det til andre.

[Transcript] Forklart / Hva gjør verdens største krigsskip i Norge?

Nå kan du prøve det veldig fleksible regnskapsprogrammet TripleTex gratis i 14 dager på TripleTex enn å gratis.

Sånn setter jeg stort, så er det å fremme USA's interessert rundt på kloden.

Og så når vi ser spesielt på hangarskipet som er her i Norge og hangarskipene, så et hangarskip er jo en flytende flyplass.

Da kan man flytte flyplassen sin med jagerfly rundt i ringen i verden, og bruke den på å si hvor man vil på kloden.

Og det er å tillegge til å være en flyplass, så er det også en beskjed.

Det er en trusfull.

Et hangarskip er en melding om at vi er stort, at vi er sterke og vi er.

Også er spørsmålet da hvor godt beskyttet ut.

Et hangarskip egentlig er en hel debatt om det.

I forsvarskretser om om kan i en reel krig, kan det forsvare seg.

Er det en veldig stor blink?

Og for samtidig som at hangarskipet nå har segilt inn i Oslofrånen, så har Kina den siste tiden også hatt dette krigsskipet i siktet sitt, men på en liten annen måte enn det vi har her i Norge.

Den siste uken har det nemlig kommet fram noen rapporter og publicert i kinesiske tidsskrift.

Og disse rapporterne forteller om et helt spesielt krigsspill.

Det er da Kina som har drevet simulerte krigssøvelser, såkl. til krigsspill.

Der har de tenkt seg at Gerald Ford og fem andre amerikanske krigsskip selger mot en øye som Kina har krav på.

Også blir det advert som oss nu, og det gjør det ikke.

Også angriper kineserne nem med misiler.

Også sender det inn hypersoniske misiler til slutt.

Det er såne raketter som går ekstremt fort, typ en mil i sekunder og sånn.

Med 24 misiler skal kineserne ha klart å synke de amerikanske hangarskipet og en del andre kip som er med i følge.

Og samme uke som de amerikanske kipet var på vei mot Oslofjorden fra Virginia i USA, så dukker denne rapporten opp i et kinesisk tidsskrift.

Og det er kanskje ikke helt tilfeldig.

Kina har tradisjonelt vært litt i bakholden i sin utenligstpolitik.

Men så det siste 10-årige kanskje, den siste årene i hvert fall,

så har de fått mye mer ambisjøs utenligstpolitik.

Det har blitt tøffere rett og slett.

De ønsker å fremme sin interesser globalt, og ikke minst region og alt, altså i sin region.

Og de gjør krav på en veldig, veldig stor del av søreskinne havet, hvor også en masse andre land i regionen sier at, nei, dette er ikke kinesisk setet er bort.

Og der driver de å mudre opp små skjære og dev og bygge flygplasser og havner og sånn, og sier at dette er kinesisk.

For i dette område, altså der hvor de kinesiske militære i spillet sengknet Gerald Ford, det er ganske betent område i virkeligheten.

[Transcript] Forklart / Hva gjør verdens største krigsskip i Norge?

Særlig mellom Kina og USA.

Det er også like det siste årene at Kina og USA har fått en stadig mer konfronterende linje, og for andre, ikke minst gjelder det Taiwan.

Der har jo Kina blitt stadig tydeligere på at Taiwan er en kinesisk provins, intet mer, intet mindre.

Og amerikanerne på sin side, særlig ved President Biden, har jo da sagt flere ganger at gått lenger i å si at USA vil forsvare Taiwan, enn det som egentlig er fastlagt amerikansk politikk.

President Biden har sagt USA skulle komme til Taiwanens defens, hvis det var ataktig av Kina.

Er du velgjent til å komme tilbake militærlig, til å defendere Taiwan, hvis det kommer til det?

Ja.

USA forstår skulle defendere Taiwan, i eventen av en kinesisk invasjon.

Ja.

I den sammeningen så kommer også dette, det er freedom of navigation enn det er en typ av prasjoner som amerikanerne driver, hvor de seiler i omstrittet havnbråder, varfor å si at, jeg lov å seile her,

de skal sikre den fri færdsel til havn.

Og det er utstånd som provoserer for eksempel kineserne, når amerikanerne seiler i farvann som de mener er deres.

Men det er jo verdens største krigsskip, er ikke Gerald Ford rustet for noe sånt?

Jo, det er et avansert krigsskip, det har gode forskvarsverker, og det seiler alltid en gruppe med andre krigsskip som også har både luftverne og misiler, og som har eventen til å lure misiler til å havne på avveie i stedet for å dreve for blenk.

Da Kina øvde seg på dette, sendte de raketten sin i tre bølget for å få i spillet for å få amerikanerne til å bruke opp sine forskvars luftverne og misiler først.

I spillet så rengte vi at amerikanerne hadde 260 luftverne og misiler som de da etter hvert måtte bruke opp før den siste bølgen med angrep kom.

Hva betyr det at Kina sitter på denne teknologien og kommer de til å gå til angrep?

Det er jo mulig å si, dette er jo en verstefalsszenario, vi snakker jo her tredje verdenskrig og sånt, det er helt mulig å si hvordan, om det er kanskje.

[Transcript] Forklart / Hva gjør verdens største krigsskip i Norge?

Ok, hva som skjer hvis dette kipe skulle seilt rundt i nærheten av Kina, det får fremtiden vise.

Men kje til.

Nå er jo altså kipe her i Norge, amerikanerne har gått til land, kan vi forvente oss litt kaos her?

Kaos blir det kanskje ikke, men det kan jo kanskje bli litt morsomt da med masse amerikanske marinesolater som tørsler rundt i gatten i Oslo,

har vi hørt at det er bare som ser at

disse neste dagene så skal vi aksepterer dollar som betalingsmedel, så det kan sikkert bli fesslig,

og de vet jo ikke nok til hvor lenge den skal være,

men de blir nok de neste dagene, og kanskje til dem over helgen også, så skal de videre på sitt takt.

Vet vi hvor Ciao Forward skal sette kursen videre?

Det er jo sånn militære myndigheter, jeg er veldig nøye med å ikke fortelle for mye om hva de skal og sånn,

men det er også en flyvopen nøvelsenord på ganske snart,

og det er hvert litt antydninger om at de

Ciao Forward skal i den retning, så det kan jo hende

man kan følge dem minut for minut ut

inn i tromsесunnet i neste uke, hvem vet?

Du har hørt en podkast fra Aftenposten.

Det var Kjetil Hansen som fortalte om verdens største krigsskip, som nå har intatt å slå.

Episoden er laget av producenten Jenny Føleland,

Fride Næsten Onstad og meg, Philip A. Johannesborg.

Lydene du har hørt er fra CNBC, CNN, BBC,

VGTV, den norske regjeringen, NRK,

og lydene inne fra Skipe er hentet fra NT.

Og her skal du få en liten anbefaling.

Aftenpostens Vink har nå publicert den ultimate

Oslo-guiden for amerikanske marinesoldater.

Den finner du på vink.aftenposten.no.

En, if you are an American Navy listening to us,

check out www.wink.aftenposten.no.

There you'll find the ultimate guide to American sailors in Oslo.

Rehears.

Nån russiske soldatag går raskt mellom nakene terær på snødekt bakke.

Og i ukrainsk drone suser overhodene emnusj.

Men de fortsetter.

Uten og særlig beskyttelse og helt synlig.

Hvorfor?

[Transcript] Forklart / Hva gjør verdens største krigsskip i Norge?

Da kom vi inn på noe av det mest fascinerende og interessantet ved krig.

Vi er jo litt sånne chansløse, ikke sant?

Og kan vi finnsvare blant dem som kjempe på den andre siden

i de ukrainske styrka?

I alle som er på basen den dagen er det en livsfærelig situasjon

med raketangre på bombehandlingre.

Hva gjør at noen til synelatene frivillig reise inn i krig?

Deep Dick er ut med ny episode, og du kan høre den i aftenpostenappen eller hos Podmi.